noord-hollands archief

Jaarverslag 2017

Noord-Hollands Archief

Jaarverslag 2017

noord-hollands archief

Inhoud

7 **I Bestuur en beleid**

9 **II Het NHA als partner voor overheden**
- Voorlichting en advisering
- Toezicht
- e-Depot

13 **III Het NHA als hotspot voor het publiek**
- Bezoekersaantallen
- Activiteiten
- Virtuele Studiezaal
- Educatie

21 **IV Het NHA als beheerder en vormer van collecties**
- Toegankelijkheid
- Preventie en conservering
- Depotcapaciteit
- Historisch Archief Haarlemmermeer
- Provinciale Atlas Noord-Holland

27 **V De mensen achter het NHA**
- Organisatie en personeelsontwikkeling
- Medewerkers (fte)
- Ondernemingsraad
- Communicatie
- Duurzaamheid

30 **Samenvatting jaarrekening**

Voorwoord

Het verslagjaar 2017 vormde het eerste enerverende jaar van de nieuwe beleidsperiode van ons meerjarenbeleidsplan 2017-2020. De pakkende titel van dit beleidsplan luidt: Voor nu en later. Geheel in lijn met deze titel lag de focus voor 2017 op de ontwikkeling en implementatie van het zogenaamde e-Depot, de duurzame opslag, het beheer en de terbeschikkingstelling van digitale informatie. Hoewel veel van onze partners en deelnemende overheden stonden te trappelen om op projectbasis of volledig aansluiting te zoeken op het Rijks-e-Depot moesten wij, soms tot teleurstelling van de betrokken medewerkers en overheden, voorlopig 'een pas op de plaats maken' vanwege het ontbreken van duidelijkheid over de toegankelijkheid en de voorwaarden voor deelname.
Ook in lijn met de titel van het meerjarenbeleidsplan was de heroriëntatie op de dienstverlening bij het Noord-Hollands Archief. Door de toenemende digitalisering van archieven en collecties en het beschikbaar stellen daarvan via het internet loopt het fysieke bezoek aan de studiezalen van het Noord-Hollands Archief reeds jarenlang sterk terug. In overleg met het algemeen bestuur werden de verschillende alternatieven voor de publieksdienstverlening gewikt en gewogen. Naar verwachting zal dit in de loop van 2018 leiden tot een aanpassing van de dienstverlening.

Los van deze ontwikkelingen is er in het afgelopen jaar weer ontzettend veel werk verricht door onze medewerkers en vrijwilligers. Te veel om allemaal op te noemen. Een samenvatting treft u aan in dit jaarverslag. Wij werken met passie en bevlogenheid om het historisch erfgoed dat ons is toevertrouwd op een verantwoorde en professionele wijze te beheren. Maar daar eindigt onze missie niet. Voor ons is het beschikbaar stellen en presenteren van dit erfgoed net zo belangrijk. Graag verwelkomen we ons publiek op onze website, in de studiezaal, bij onze tentoonstellingen en lezingen. Wij zijn dan ook zeer trots over de vele positieve geluiden die wij mochten ontvangen bij de in 2017 uitgevoerde Kwaliteitsmonitor Dienstverlening. Met het 700-jarige jubileum van ons publiekscentrum, de Janskerk in 2018, verheugen wij ons op mooie bijeenkomsten en op veel nieuwe en trouwe bezoekers van het Noord-Hollands Archief.

Lieuwe Zoodsma
directeur Noord-Hollands Archief

Gezicht op het dorp Abcoude, 1772

I. Bestuur en beleid

Het Noord-Hollands Archief is een gemeenschappelijke regeling van de rijksoverheid (ministerie van OCW), de gemeente Haarlem en de gemeente Velsen. Het Noord-Hollands Archief heeft dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de provincie Noord-Holland en met de gemeenten Aalsmeer, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Uithoorn en Zandvoort. Verder is de directeur van het Noord-Hollands Archief benoemd als archivaris bij de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), de Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond), de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), de gemeenschappelijke belastingdienst Cocensus en het Recreatieschap Spaarnwoude. Tot slot beheert het Noord-Hollands Archief een aantal in zijn werkingsgebied gelegen polderarchieven voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
Het algemeen bestuur van het Noord-Holland Archief bestaat uit zes leden: drie leden namens de rijksoverheid, benoemd door de minister van OCW, twee leden namens de gemeente Haarlem, waaronder qualitate qua de burgemeester van Haarlem als voorzitter, en één lid namens de gemeente Velsen.

Per 1 januari 2017 kende het bestuur de volgende samenstelling:

■ mw. B.J. (Boudien) Glashouwer RE RI CISA	Rijk/OCW
■ mw. drs. M.L. (Margreeth) Pop-Jansen	Rijk/OCW
■ dhr. drs. C. (Cornelis) Mooij	Rijk/OCW
■ wethouder Cultuur, dhr. R.G. (Robert) te Beest	gemeente Velsen
■ wethouder Cultuur, dhr. drs. J. (Jur) Botter MBA	gemeente Haarlem
■ burgemeester, dhr. drs. J. (Jos) Wienen (voorzitter)	gemeente Haarlem

Als secretaris van het bestuur trad op dhr. drs. L. (Lieuwe) Zoodsma, directeur van het Noord-Hollands Archief.
Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit drie leden: de voorzitter, dhr. J. Wienen, het vertegenwoordigend rijksbestuurslid, dhr. C. Mooij en de vertegenwoordigende wethouder van de gemeente Velsen, dhr. R.G. te Beest. Afgesproken werd dat het DB in principe voorafgaand aan het AB kort vergadert.
Het verslagjaar 2017 vormde het eerste jaar van de beleidsperiode van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2017-2020. Een groot aantal actielijnen en acties kon worden opgepakt en in werking gezet. De focus lag daarbij op de ontwikkeling en implementatie van het e-Depot. Een ander belangrijk thema vormde de vermindering en aanpassing van de fysieke dienstverlening op de beide locaties van het Noord-Hollands Archief ten gunste van de verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening. Begin 2019 volgt de tussenevaluatie van de eerste twee jaar van de beleidsperiode van het meerjarenbeleidsplan.

Marianne Heeremans, burgemeester van Heemstede met Klaartje Pompe (hoofd publiek) en Alexander de Bruin (conservator beeldcollecties)

II. Het NHA als partner voor overheden

Voorlichting en advisering

Het Noord-Hollands Archief adviseert aangesloten overheidsorganisaties over digitaal archiveren en helpt zo om overheidsinformatie al vanaf het moment dat deze wordt aangemaakt, duurzaam en betrouwbaar te houden. Om de partners op de hoogte te houden van de actuele thema's worden twee keer per jaar regiobijeenkomsten georganiseerd waarin kort verschillende onderwerpen die van belang zijn voor de overheidsorganisaties worden besproken. In beide bijeenkomsten kwam dit jaar de actuele ontwikkeling van het e-Depot aan bod. Om ook de mogelijkheid te hebben kennis op een dieper niveau te delen is het Noord-Hollands Archief in 2017 gestart met themasessies. In de eerste sessie in januari spraken Eelco Hotting en Kees Brouwer van de gemeente Haarlem over een vernieuwende, modulaire ICT- architectuur onder de titel 'Architectuur; pak de regie!'. In mei kregen onze partners van ICT- jurist Arnout Engelfriet meer informatie over de juridische achtergrond van ondertekenen en de mogelijkheden om het ondertekenen door digitale varianten te vervangen. Na een pauze van een aantal maanden werd de maandelijkse nieuwsbrief voor de partners gecontinueerd. Er werd verder veel werk verricht aan de mappings met TMLO, advies over vervanging, advies over digitaal ondertekenen, over bestandsformaten en digitaal werken.

Toezicht

De toezichtstaken die het Noord-Hollands Archief uitoefent in het kader van lid 2 van artikel 32 van de Archiefwet 1995 werden in 2017 op de volgende manieren opgepakt:

- Van de aangesloten gemeenten, de omgevingsdiensten en de Veiligheidsregio Kennemerland zijn de KPI-verslagen gemaakt. De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) vormen een referentiekader om te toetsen of een gemeente of gemeenschappelijke regeling voldoet aan archiefwet- en regelgeving. De KPI's vormen de basis voor het jaarverslag van de archivaris aan de bestuurders van gemeenten of gemeenschappelijke regelingen. Op hun beurt verantwoorden de colleges van burgemeester en wethouders zich hiermee aan de gemeenteraden. De provincie ten slotte baseert haar toezicht ook op de informatie uit de jaarverslagen. De verslagen zijn daarmee een belangrijke bron van informatie voor de provincie.
- Het Noord-Hollands Archief was betrokken bij de verificatiegesprekken, die door de provincie Noord-Holland zijn ingesteld in het kader van het interbestuurlijk toezicht.
- Er is toezicht gehouden op de goede, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden in de fase voorafgaand aan de overbrenging (begeleiden inventarisatie, controle inventaris en materiële staat).
- Verschillende organisaties kregen advies over archiefwettelijke onderwerpen.
- De gemeentearchivaris heeft in 2017 een positief advies voor vervanging aan het college

van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem afgegeven. Ook is het papieren archief van de provincie Noord-Holland vervangen door een digitaal archief.

Ten slotte heeft het Noord-Hollands Archief de vernietigingslijsten voor aangesloten gemeenten beoordeeld en is de actualisatie van RODIN afgerond in 2017.

e-Depot

De Regionale Historische Centra (RHC's) maken gebruik van de digitale infrastructuur van het Nationaal Archief. Deze digitale infrastructuur is ontwikkeld voor de rijkscollectie, waar de RHC's een gedeelte van beheren. Tussen de RHC's en het Nationaal Archief is de afspraak gemaakt dat ook andere overheidsorganisaties onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van deze infrastructuur. Om het gebruik van deze infrastructuur te testen en voor te bereiden zijn er aansluitprojecten en pilots met onze partners opgestart.

Aansluitprojecten in voorbereiding 2017

Organisatie	*Doel*
Provincie-Noord-Holland	Overplaatsen van digitaal openbaar archief uit het systeem van de provincie naar het e-Depot
Velsen	Overplaatsen van ruimtelijke plannen naar het e-Depot

Lopende pilots in 2017

Organisatie	*Doel*
Noord-Hollands Archief	Aansluiten van het zaaksysteem op het e-Depot en adviseren over de juiste manier van digitaal archiveren
Erfgoed Leiden en Omstreken	Overplaatsen van ruimtelijke plannen naar het e-Depot

Pilots afgerond in 2017

Organisatie	*Doel*
Westfries Archief	Opnemen van digitaal archief van een gemeente uit het werkings gebied van WFA
Regionaal Archief Alkmaar	Opnemen van raadsverslagen (videotulen) van een gemeente uit het werkingsgebied van RAA

Naast de pilots en aansluitingen heeft het Noord-Hollands Archief invulling gegeven aan onderdelen die de e-Depotontwikkeling ondersteunen. Zo werkte het Noord-Hollands Archief samen met andere RHC's aan ketenarchitecturen en processen voor de opname van digitaal en gedigitaliseerd materiaal in het e-Depot. Het Noord-Hollands Archief heeft in 2017 tevens een handreiking voor het overbrengen van digitale archieven (voorheen Handboek zorgdrager) vastgesteld.
Aan de hand van dit document kunnen zorgdragers zich voorbereiden op overbrenging naar het e-Depot. Hiernaast is het Digitaal Atelier, waarin functionaliteiten opgenomen zijn om digitale informatie voor te bewerken, verder doorontwikkeld.
Ook heeft het Noord-Hollands Archief geïnvesteerd in een eigen mogelijkheid om via de Noord-Hollands Archief-website overgebrachte informatie te benaderen in het e-Depot.

Provinciale Atlas Noord-Holland

Onder de titel 'Machinerie' heeft het Noord-Hollands Archief in 2017 met beeldmateriaal uit de Provinciale Atlas een tentoonstelling gemaakt over het historische verleden van industrieel Noord-Holland. De tentoonstelling was te zien in Paviljoen Welgelegen, het provinciehuis van Noord-Holland. De reizende tentoonstelling 'Noord-Holland opgewekt! Energie van vroeger en voor later' vertelt het verhaal van het veranderende landschap door energietransities in het verleden en de route naar een duurzame toekomst aan de hand van de collectie Provinciale Atlas Noord-Holland en interactie met jonge bezoekers. Het IVN Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid ontwikkelde een lesbrief bij de tentoonstelling. De tentoonstelling was te zien op de Landschapstriënnale in Nieuw-Vennep, bij de Provincie Noord-Holland en gaat in 2018 verder rondreizen door Noord-Holland.

In Het Scheepvaartmuseum in Amsterdam werden tijdens een pop-up tentoonstelling een compleet gerestaureerde, niet eerder vertoonde, achttiende-eeuwse aard- en hemelglobe uit 1750 getoond. Fotograaf Ahmet Polat legde in het kader van de jaarlijkse foto-opdracht zijn visie op het landschap van Noord-Holland vast.

III. Het NHA als hotspot voor het publiek

Bezoekersaantallen

Het aantal bezoekers aan de studiezalen op de Jansstraat en op de Kleine Houtweg is in 2017 gedaald (met 3,5% ten opzichte van 2016).
De bezoeken aan de historische Janskerk zijn wederom licht gestegen; de zomertentoonstelling trok in combinatie met de Open Monumentendagen 5.350 bezoekers.
Het aantal bezoeken aan de website van het Noord-Hollands Archief is 299.544; een jaarlijks stijgend aantal bezoeken. Daarnaast vindt veel onderzoek in de bronnen van het Noord-Hollands Archief plaats via de landelijke platforms WieWasWie voor genealogische gegevens, Archieven.nl, Open Archieven, Archives Portal Europe, Europeana en Delpher.

Bezoekers en dienstverlening: overzichten in tabellen

	2017	2016
Studiezalen		
bezoeken	6440	6726
bezoekers	2505	2596
Janskerk	16.314	16.229
waarvan scholieren	1604	1316
Website NHA		
bezoeken	299.544	252.411
bezoekers	166.156	139.865
Website Krantenviewer		
bezoeken	206.856	208.796
bezoekers	143.435	147.392
WieWasWie		
bezoeken	816.630	geen cijfers
bezoekers	162.917	geen cijfers
Geschiedenislokaal		
bezoeken	13.988	8591
bezoekers	11.213	7008

Wapen van Haarlem. Glas-in-loodatelier Willem Bogtman.

Uitleg bij de platforms

WieWasWie	platform voor historisch persoonsonderzoek
Archieven.nl	platform (van firma De Ree) voor doorzoeken van archieven en collecties van 86 archieforganisaties
Open Archieven	platform om genealogische gegevens van Nederlandse en Belgische archieven te doorzoeken op basis van open data
Archives Portal Europe/ Archieven Portaal Europa	platform met toegang tot informatie over het archiefmateriaal van verschillende Europese landen, plus informatie over archiefinstellingen verspreid over het hele continent
Europeana Collecties	biedt toegang tot meer dan 50 miljoen gedigitaliseerde items - boeken, muziek, kunst en meer - met geavanceerde zoek- en filterfuncties
Delpher	platform voor doorzoeken van 60 miljoen Nederlandse kranten, boeken en tijdschriften

Kwaliteitsmonitor Dienstverlening

In 2017 heeft het Noord-Hollands Archief meegedaan aan het landelijke onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening in archiefinstellingen. Met een 8 is de dienstverlening van het Noord-Hollands Archief, ook ten opzichte van het landelijk gemiddelde, goed gewaardeerd.

Bijzonder positief is de waardering voor de snelheid waarmee er op verzoeken wordt gereageerd, en de mate waarin een vraag wordt beantwoord.
Een jaarlijks toenemend aantal vragen vanuit het publiek wordt via mail gesteld. Naast de behoefte aan inzet op de dienstverlening via e-mail blijkt ook de behoefte aan een directe online beantwoording van vragen via een chatfunctie op de website.
Verbetersuggesties van het publiek liggen op het vlak van meer bronnen online en een verbetering van de zoekfunctie van de website.

Activiteiten

Het Noord-Hollands Archief heeft in 2017 twee eigen tentoonstellingen georganiseerd. Daarnaast is de Commandeurszaal in de Janskerk beschikbaar gesteld voor drie tentoonstellingen van derden. Gedurende het jaar is vijf keer een Historisch Café georganiseerd in samenwerking met de Historische Vereniging Haerlem, de Stichting Historisch Schoten, Museum Haarlem en de Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief.

Publieksactiviteiten in 2017

Eigen tentoonstellingen

- Zomertentoonstelling van het Noord-Hollands Archief 'Komt dat zien - Kermis in de 19e eeuw'
- Tentoonstelling 'Buiten de lijnen' i.s.m. De Bibliotheek Zuid-Kennemerland.

Tentoonstellingen van derden

- Expositie Fotogroep Haarlem
- Kunstlijn
- Art Triangel van KZOD (Kunst zij ons doel)
- Historisch Café
- Spoken en legenden
- Haarlem en WOII
- Komt dat zien
- Besmettelijke ziekten
- De verjaardag van Haarlem

Overige Activiteiten

- Rondje Kunst
- Keti Koti Tafel
- Familiedag bij de zomertentoonstelling
- Tentoonstelling 'Machinerie' in Paviljoen Welgelegen (i.h.k.v. Provinciale Atlas Noord-Holland)
- Tentoonstelling 'Noord-Holland opgewekt' (i.h.k.v. Provinciale Atlas Noord-Holland)
- Open Monumentendagen
- Deelname aan het Geschiedenisfestival
- Lezing VOC-schip Haarlem
- Verhalenverteller voor kleuters over het 'Stadsrecht'
- Verjaardag van de stad Haarlem
- Regiobijeenkomsten en themasessies voor zorgdragers van het Noord-Hollands Archief
- Lezing ter gelegenheid van de overdracht van het archief Willem Bogtman
- Bierwandelingen

Activiteiten van derden in de Janskerk

De Commandeurszaal in de Janskerk (het publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief) wordt regelmatig verhuurd aan culturele en maatschappelijke organisaties. In 2017 waren er onder meer de volgende activiteiten:

- Concerten Wings Ensemble
- Concert Tout Venant
- Informatieavond bewoners Bakenessergracht
- Concert Haarlems Kamerorkest
- Concert Projectkoor 023
- Bijeenkomst Internationale Vrouwendag
- Symposium Mensenrechten
- Bijeenkomsten Rotary Haarlem
- Bijeenkomsten Stichting Literair Haarlem
- Bijeenkomst Orde van de Prince
- Concert Opera Familia voor bewoners Janskliniek
- Concert Les Moucherons
- Concert Doulce Memoire
- Bridgedrive Soroptimistenclub Haarlem e.o.
- Concert Vivavoce
- Symposium Andriessen De Klerk Stichting
- Boekpresentatie Wim Zilver Rupe
- Boekpresentatie Lennaert Nijgh
- Dag van de ontmoeting KZOD
- Bilderdijkborrel
- Kerstconcert Barbers & Bishops

Virtuele studiezaal

De virtuele studiezaal is de online omgeving waarin het publiek onderzoek kan doen in gedigitaliseerde bronnen van het Noord-Hollands Archief. Die digitale onderzoeksomgeving wordt stapsgewijs ontwikkeld; steeds meer bronnen komen online en als open data beschikbaar. Bij de virtuele studiezaal hoort ook ondersteuning bij het onderzoek, zoals het lezen van oude handschriften en een directe beantwoording van vragen. Er is een innovatieve pilot gestart met software die historische handgeschreven teksten doorzoekbaar maakt.
Voorop staat het makkelijk kunnen zoeken in archieven en collecties. Ook het publieksonderzoek van 2017 heeft de behoefte hiertoe naar voren gebracht.
In 2017 zijn belangrijke bronnen online beschikbaar gekomen, zoals de notariële akten van Haarlem 1871-1915 en de geboorteaktes van alle deelnemende gemeenten tot 1912.
Een element voor de virtuele studiezaal is het digitale aanbod. Een bijzondere vorm hiervan is het scannen op verzoek. Voor deze dienst aan het publiek was in 2017 onverminderd belangstelling. Het aantal scanverzoeken steeg van 695 in 2016 naar 967 in 2017.

Jack van der Hoek, gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, bij de presentatie van de achttiende -eeuwse aard- en hemelglobe in Het Scheepvaartmuseum.

Educatie

Het Noord-Hollands Archief heeft in 2017 een educatief programma aangeboden aan leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. In totaal brachten 1.640 (1.316 in 2016) leerlingen een bezoek aan het archief. De educatieve website Geschiedenislokaal023.nl werd 13.988 (10.465 in 2016) keer bezocht. Op deze website worden historische bronnen gepresenteerd.

Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief

De Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief steunt in brede zin het werk van het Noord-Hollands Archief. Met lezingen en rondleidingen brengt zij het Noord-Hollands Archief bij zoveel mogelijk mensen onder de aandacht. Zij stimuleert verder onderzoek, aankopen en publicaties door bijvoorbeeld financiële steun te geven.
De stichting voelt zich betrokken bij actuele ontwikkelingen van het Noord-Hollands Archief mede door de aanwezigheid van directeur Lieuwe Zoodsma bij de vergaderingen van het bestuur.
In mei vond in de Bibliotheek Velsen de presentatie plaats van de bundel Bedrijvigheid in Velsen in de lange twintigste eeuw. In juni werd in de Commandeurszaal van het Noord-Hollands Archief het eerste exemplaar van de bundel Heerlijkheden in Holland uitgereikt. Beide bundels verschenen in de reeks 'Publicaties van de Stichting Vrienden van het Noord-Hollands Archief'.
In 2017 verleende de stichting een subsidie voor de zomerexpositie Komt dat zien! Kermis in de 19e eeuw.

Er is een nieuwe wervingsfolder gemaakt die de komende tijd in ruime kring zal worden verspreid. Voorts konden de Vrienden wederom een aantal interessante bijeenkomsten bijwonen van het Historisch Café, dat georganiseerd wordt door het Noord-Hollands Archief.
In het stichtingsbestuur nam Jan Spoelder de voorzittershamer over van Frans Willem Lantink die in juni afscheid nam van het bestuur. Tevens werd afscheid genomen van Jaap Temminck, een van de 'founding fathers' van de stichting.

Ahmet Polat, 2017

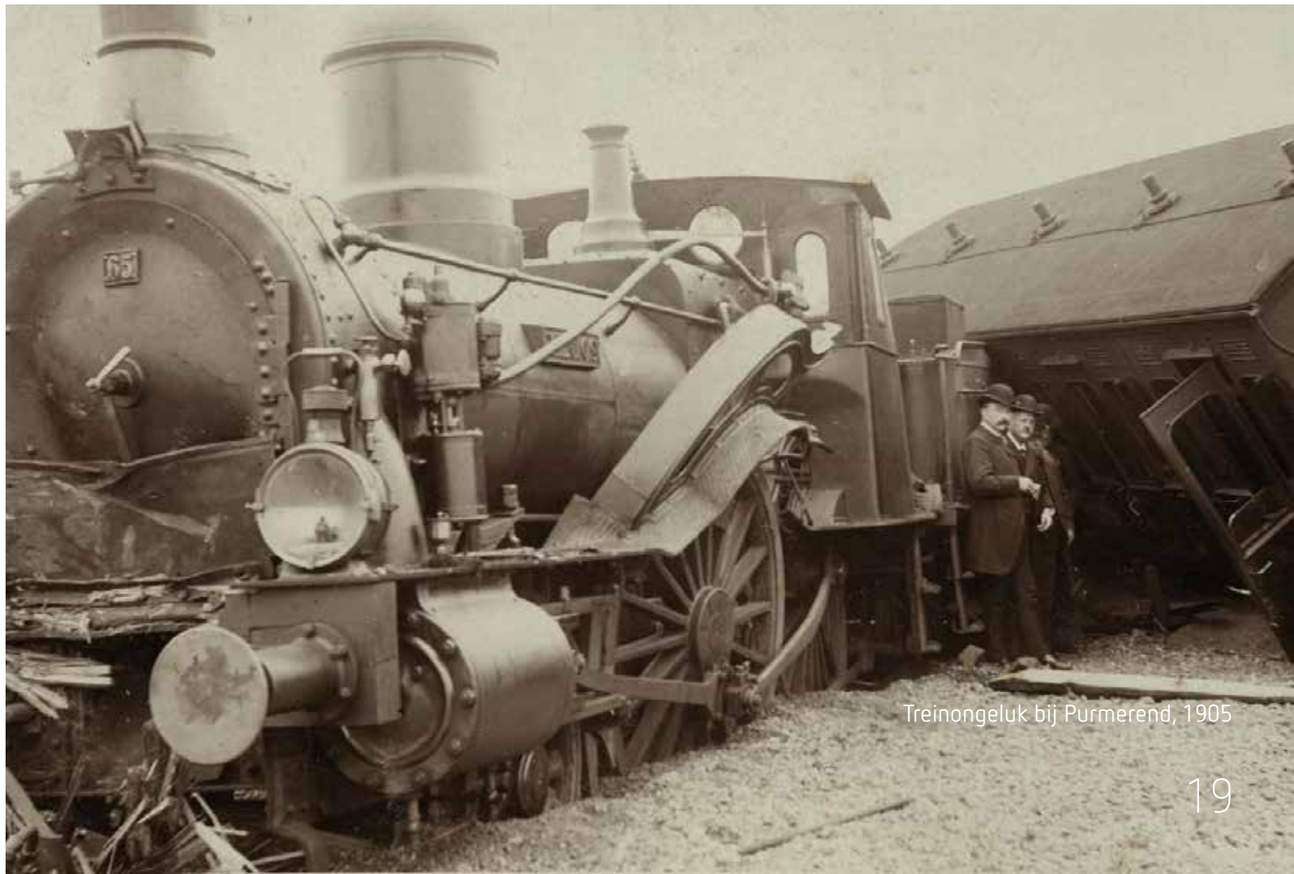

Treinongeluk bij Purmerend, 1905

IV. Het NHA als beheerder en vormer van collecties

Toegankelijkheid

Een van de kernprocessen van het archiefbeheer is het toegankelijk maken van archieven en collecties. De archieftoegangen zijn te raadplegen via de website van het Noord-Hollands Archief www.noord-hollandsarchief.nl en via www.archieven.nl.
In 2017 zijn 100 inventarissen of plaatsingslijsten verschenen. Deze zijn gemaakt door medewerkers van het Noord-Hollands Archief, door derden en door vrijwilligers onder begeleiding van het Noord-Hollands Archief. In totaal is 377 meter archieven toegankelijk gemaakt.
Het Noord-Hollands Archief heeft zich in afstemming met het Nationaal Archief verder voorbereid op het onderbrengen van het gezamenlijk collectiebeheersysteem voor archieven en collecties in de omgeving van het Nationaal Archief. Hiernaast is het actorenregister succesvol in gebruik genomen.

Preventie en conservering

Het Noord-Hollands Archief draagt zorg voor een goed materieel beheer van archieven en collecties. Deze worden voor binnenkomst gecontroleerd en waar mogelijk materieel verzorgd. In 2017 is ongeveer 125 meter archiefmateriaal beter verpakt en geëtiketteerd, waaronder de archieven van Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland en van de Stichting Rijksmuseum Het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen.

Materieel verzorgd en berging 2017

- Materiële verzorging aanwinsten van de Kennemer Atlas en Provinciale Atlas
- 1000 prenten uit de collectie van Voorhelm Schneevoogt geborgen
- Berging van de fotocollectie (15m) van de Kennemer Atlas vereenvoudigd en verbeterd
- 70 kaartboeken en atlassen uit de collectie van de Kennemer Atlas verpakt in dozen en eerstelijnsconservering uitgevoerd
- Berging en hanteerbaarheid van 100 tekst affiches uit de collectie van de bibliotheek verbeterd
- 145 meter boeken van de Oude Boekerij nagelopen en geconserveerd
- Centsprenten uit de Oude Boekerij en Bijzondere Collecties genummerd en voorzien van een formaatberging
- Voorbereiding van 40 objecten voor twee eigen tentoonstellingen
- Wekelijkse voorbereiding van stukken voor het scannen op verzoek programma en vlakken charters ter voorbereiding op digitalisering voor particulieren
- Voorbereiding objecten die in bruikleen zijn gegeven (Het Scheepvaartmuseum Amsterdam, Frans Hals Museum, Museum Haarlem)

Trajectkaart van Dirk Klinkenberg, 1757

Gedigitaliseerd in 2017
Archiefscans

- Notariële archieven van Haarlem over de periode 1871-1915 zijn gedigitaliseerd op kosten van het programma Digitale Taken Rijksarchieven
- Inventarisnummers via Scannen op Verzoek

Archief data-entry

- 0,2 miljoen persoonsrecords geproduceerd door vrijwilligers

Archiefcollectie
Het Noord-Hollands Archief heeft in 2017 772,50 (2016: 1189,10) strekkende meter archieven verworven, onderverdeeld in 584,15 (2016: 1135,00) strekkende meter van overheidsorganisaties en 188,35 (2016: 54,10) strekkende meter van particuliere organisaties en personen.
In 2017 werd 27,15 (2016: 41,70) strekkende meter archief in beheer overgedragen.

Beeldcollectie
Het Noord-Hollands Archief heeft in 2017 ruim 240 objecten verworven voor de beeldcollectie door schenking, overbrenging of aankoop. Daarnaast heeft de Stichting Provinciale Atlas Noord-Holland 125 objecten toegevoegd aan haar collectie, die beheerd wordt door het Noord-Hollands Archief.

Bijzondere aanwinsten Provinciale Atlas:

- 5 fotoprentbriefkaarten van het treinongeluk bij Purmerend op 5 september 1905
- 1 pen en penseel in bruin en grijs door Hendrik Kobell (1751-1779) en Jacobus Kops (1736-1773), Gezicht op het dorp Abcoude, 1772
- foto's en film van Ahmet Polat in het kader van de foto-opdracht van de Provincie Noord-Holland

Bijzondere aanwinsten beeldcollectie:

- bedrijfsarchief van het glas-in-loodatelier Willem Bogtman, van 1912 tot 2005 in Haarlem gevestigd
- 3 fotoalbums jeugdcentrum Electric Centre, 1968-1970.
- 13 foto's Arno Tijnagel – Psychiatrisch Ziekenhuis Vogelenzang

Aankoop van een album met portretfoto's van alle 54 landmeters van Rijkswaterstaat dat Johannes Stam 1873 ontving bij zijn vertrek als Inspecteur-Generaal

Audiovisuele collectie
In 2017 heeft het Noord-Hollands Archief de volgende schenkingen ontvangen:

- Films van de buurtvereniging Haarlem Zuidwest uit de jaren '50 (7 films)
- Films van H.J.G. Klein-Schiphorst uit de jaren 30-70 (16 films)
- De collectie films van Adolf Melchior (65 films, 41 titels) uit de jaren '30-70 van de vorige eeuw

Een film met beelden van de Familie Bloemendaal en omgeving uit de jaren '20-30 van de vorige eeuw is aangekocht.

Filmcrew van het programma Kunstraadsel

Opening zomertentoonstelling in de Toneelschuur

Bibliotheekcollectie
De bibliotheek van het Noord-Hollands Archief werd in 2017 uitgebreid met 158 aanwinsten.

Depotcapaciteit

Totale depotcapaciteit locatie Jansstraat: 12,9 km
Totale depotcapaciteit locatie Kleine Houtweg: 43,11 km
Gebruikte depotcapaciteit locatie Jansstraat: 11,61 km (2016: 14,2 km)
Gebruikte depotcapaciteit locatie Kleine Houtweg: 38,68 km (2016: 39,1 km)

Historisch Archief Haarlemmermeer

Aan de studiezaal in Hoofddorp zijn 78 (in 2016: 95) bezoeken gebracht.

Digitalisering
Er zijn 41 inventarisnummers uit archieven van Haarlemmermeer gedigitaliseerd via scannen op verzoek. Op verzoek van de gemeente Haarlemmermeer zijn 23 inventarisnummers gedigitaliseerd en online gepubliceerd.

De scans van de geboorteaktes 1903-1912 en huwelijksaktes 1893-1922 zijn opgenomen in het landelijke portaal WieWasWie.

3D-animatiefilm ‘Haarlem in Vogelvlucht’

Gezamenlijk met gemeente Haarlem, Haarlem Marketing en het Archeologisch Museum Haarlem is de 3D-animatiefilm ‘Haarlem in Vogelvlucht’ gerealiseerd. De animatie voert de kijker in zes minuten mee door de rijke geschiedenis van de Spaarnestad. In beeld en geluid vlieg je langs de vroegste bewoners van het gebied aan het Spaarne, de bouw van de St.-Bavokerk, de glorieda-gen van de Gouden Eeuw en de eerste Nederlandse spoorlijn tussen Amsterdam en Haarlem. Het Noord-Hollands Archief verzorgde het scenario en coördineerde het team dat verantwoordelijk is voor de inhoud van de animatie. De film is het pronkstuk van het op 23 november 2017 geopende bezoekerscentrum ‘Anno Haarlem’ in het stadhuis.

Mijlpaal collectie fotopersbureau De Boer

Het Noord-Hollands Archief beoogt de online collectie te verrijken met maar liefst 2.000.000 beelden van Fotopersburo De Boer (1945-2004). De foto’s van dit bureau zijn regionaal en lande-lijk gezien van onschatbare waarde. In 2017 is een omvangrijk zogenaamd crowdsourcing-project afgerond waarmee 221 vrijwilligers alle onderwerpskaarten van het Fotopersburo De Boer door-zoekbaar hebben gemaakt. Dit resulteert in beschrijvingen van circa 150.000 door de persfoto-grafen vastgelegde gebeurtenissen, die vanaf medio 2018 voor iedereen doorzoekbaar zijn via de online Beeldbank. De inzet van onze vrijwilligers is wederom onmisbaar gebleken!

Experiment met Handwritten Text Recognition (HTR)

Het Noord-Hollands Archief beheert ongeveer 50 strekkende kilometer aan archieven en collec-ties, waarvan ongeveer de helft bestaat uit handgeschreven teksten. Slechts van het spreekwoor-delijke ‘topje van de ijsberg’ is de inhoud bekend. Maar wat nou als je die handgeschreven teksten woordelijk zou kunnen doorzoeken? Het Noord-Hollands Archief is een experiment gestart waarin we geautomatiseerde transcripties van deze teksten laten maken door de computer. Deze techniek wordt Handwritten Text Recognition (HTR) genoemd. Eind 2017 ondertekenden wij een overeen-komst met het programma Transkribus, ontwikkeld door de Universiteit Innsbruck en onderdeel van het door de Europese Unie gesubsidieerde project READ (Recognition and Enrichment of Archival Documents).

V. De mensen achter het NHA: nieuwe mensen, samen bouwen

Organisatie en personeelsontwikkeling

2017 een jaar met veel uitstroom en nieuwe instroom

Het jaar 2017 was voor het Noord-Hollands Archief een jaar met een ongekend hoge uitstroom en instroom. Dit bood veel nieuwe mogelijkheden, maar liet ook zien dat in een kleine organisatie elke medewerker telt! Er is tijd nodig geweest voor kennismaking en aanpassing en de zittende medewerkers hebben extra steentjes bijgedragen om alles draaiende te houden. Het heeft, naast de missie om samen resultaten te halen en steeds met elkaar in afstemming te ontwikkelen en te verbinden, laten ervaren hoe belangrijk het is om met elkaar in contact te zijn. Ook toonde het aan hoe waardevol het is om steeds flexibel te zijn en in mogelijkheden te denken en om die eerste stap te durven zetten om met elkaar creativiteit te delen en te experimenteren om tot goede bestaande producten en vernieuwing te komen.
Deze ervaring van het afgelopen jaar wordt meegenomen naar 2018 om de vernieuwingen vorm te kunnen geven. In contact, flexibel en denkend in mogelijkheden, creativiteit mogen inzetten en ruimte voor experimenten!

Het nieuwe werken

De afgelopen jaren heeft het NHA met zijn personeelsbeleid en leiderschap ingezet op het nieuwe werken. Onderdeel daarvan is het werken vanuit je talent, meer zelfsturing en tijd- en plaatsonafhankelijk werken. In 2017 is de nieuwe werktijdenregeling geëvalueerd. De werkwijze bevalt goed en is niet gewijzigd. Met elkaar werd vastgesteld dat flexibiliteit veel mogelijkheden voor een goede bedrijfsvoering biedt en de medewerker helpt bij een goede balans tussen werk en privé. De waarde om samen goed contact te hebben, zichtbaar en aanspreekbaar te zijn, wordt onderschreven. Dat betekent dat er naast de mogelijkheid om vanuit allerlei plaatsen het werk te doen, ook veel waarde wordt gehecht aan fysieke aanwezigheid op de locaties in Haarlem.

Het functieboek

In 2017 is een nieuw generiek functieboek opgesteld door het MT in samenwerking met BuitenhekPlus. Doel van dit functieboek is om alle taken die de organisatie heeft onder te brengen in generieke functieprofielen. De profielen delen de werkzaamheden in en zorgen voor evenwichtige verdeling van de zwaarte van taken en de daarbij passende beloning volgens het waarderingssysteem RaTo van BuitenhekPlus. In 2018 zal de inpassing van de medewerkers in de functieprofielen plaatsvinden.

Het personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is gericht op het ervaren van eigen verantwoordelijkheid voor en invloed op

Publiekscentrum Janskerk

ontwikkeling, inzetbaarheid en resultaten halen. Het doel is te 'blijven' groeien naar een organisatie met vitale, zelfbewuste medewerkers die in samenspel met de omgeving hun professionaliteit flexibel en effectief kunnen inbrengen. Met behulp van verschillende gespreks- en werkmethodieken wordt de inzet en ontwikkeling van medewerkers vanuit de persoonlijke talenten afgestemd op de behoefte van de organisatie en haar omgeving. De intern coach is doorlopend ingezet bij ondersteuning voor talentontwikkeling en vitaliteit in het dagelijkse werk.

Leren en ontwikkelen
Leren en ontwikkelen in de 21e eeuw gaat over je talenten effectief maken in organisaties en het opbouwen van een netwerk om je heen om nieuwe kennis en ervaring op te doen en snel te kunnen delen. In 2017 hebben de medewerkers van het Noord-Hollands Archief vanuit alle vakgebieden deelgenomen aan netwerkbijeenkomsten en platforms voor kennisdeling. In 2017 heeft het Noord-Hollands Archief voor het derde jaar deelgenomen aan de 'Week van de mobiliteit', georganiseerd in samenwerking met 24 overheidsorganisaties in de omgeving Haarlem. Het Noord-Hollands Archief bood in dit kader twee workshops 'Verbinden met je oorspronkelijke talenten' aan, gebaseerd op loopbaancoaching met de methodiek van imaginatie in de Regentenkamers van de Janskliniek. Tevens heeft het Noord-Hollands Archief twee coachgesprekken voor loopbaan- en leiderschapsontwikkeling aangeboden, uitgevoerd door de interne coach. De medewerkers van het Noord-Hollands Archief zijn geregeld te vinden bij andere organisaties om kennis uit te wisselen en ervaring op te doen.

Cao en arbeidsrecht
In 2015 is het Noord-Hollands Archief gestart met het zelfstandig invulling geven aan de cao en het ontwikkelen van de aanvullende regelingen op de cao, het sociaal zekerheidsrecht en het personeelsbeleid. In 2016 en 2017 is gewerkt aan de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling. Met de vaststelling van de GR zijn alle stappen uitgevoerd waardoor de zelfstandige invulling een feit is geworden.

Formatieve bezetting, stagiaires, externe inhuur en vrijwilligers
Op 31 december 2017 was de bezetting 39,57 fte (31 december 2016: 38,28 fte). Er waren in totaal 44 medewerkers. In 2017 was er een uitzendkracht als medewerker educatie en publiek. Gedurende het jaar zijn er op diverse momenten medewerkers van Paswerk ingezet voor diverse projecten. Het jaarlijkse vrijwilligersuitje ging dit jaar naar Molen Adriaen. Aansluitend werd aan hen op de locatie Jansstraat een borrel en een diner aangeboden. Gedurende het jaar zijn er diverse scholieren en studenten voor een korte kennismakingsstage geweest. Ook waren er studenten van de Reinwardt Academie die een langere periode stage liepen.

Het jaarlijkse bedrijfsuitje voor de medewerkers ging dit jaar naar Gouda. De personeelsvereniging organiseerde in september de traditionele barbecue.

Vrijwilligers
Afgelopen jaar hebben vrijwilligers weer hun grote en enthousiaste bijdrage geleverd in het nader ontsluiten van archief- en beeldmateriaal op persoons- en plaatsnamen en trefwoorden. Er is met name gewerkt aan het toegankelijk maken van doop- en trouwregisters van Haarlem, Velsen en andere bij het NHA aangesloten gemeentes.

Het Noord-Hollands Archief doet met vier projecten mee op dit landelijke platform voor vrijwilligers. Een groeiend aantal vrijwilligers werkt online en draagt bij via een van projecten op het platform Vele Handen.

Ondernemingsraad
Het jaar 2017 begon de ondernemingsraad in onderstaande samenstelling:

Gerda Houweling	(voorzitter)
Roland Bisscheroux	(secretaris) per 1 april Mirjam Bakker
Mirjam Bakker	(vicevoorzitter) per 1 april Stella Mechelse

Door het zwangerschapsverlof van Stella Mechelse nam Marcel Leechburch Auwers tijdelijk zitting in de ondernemingsraad.

Overleggen
Er hebben zes reguliere overleggen met de bestuurder plaatsgevonden, waarbij o.a. de standaarddonderwerpen: 'personeelsaangelegenheden' en 'organisatieontwikkelingen' op de agenda stonden. Daarnaast kwam de Ondernemingsraad bijeen voor intern overleg.
Op 18 januari 2017 werd een Algemene Overlegvergadering gehouden waarbij Margreeth Pop als afgevaardigde van het bestuur aanwezig was.

Actieve rol
In april is de ondernemingsraad akkoord gegaan om volgens het systeem RATO door een extern bedrijf een nieuw functieboektraject te laten opstellen. In juli kwam hieromtrent een adviesaanvraag. Na de toelichting op een drietal aandachtspunten werd een positief advies afgegeven.
Het ARBO jaarplan 2018 is aan de OR voorgelegd.

Communicatie
Het Noord-Hollands Archief is nu naast Twitter, Facebook en LinkedIn ook op Instagram te vinden! Het magazine Uitgelicht is twee keer uitgegeven en naar abonnees verstuurd. De gratis digitale nieuwsbrief werd maandelijks verzonden. Ook werd er maandelijks een digitale nieuwsbrief onder het personeel verspreid.

Duurzaamheid

Het Noord-Hollands Archief spant zich in om de belasting van het milieu, de leefomgeving en de maatschappij te beperken en, waar mogelijk, zelf een positieve bijdrage te leveren. Het Noord-Hollands Archief heeft zich in 2015 aangesloten bij Green Key, een organisatie die certificaten toekent aan bedrijven en instellingen die serieus en controleerbaar bezig zijn met duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. De certificaten worden toegekend in de categorieën brons, zilver en goud. Het Noord-Hollands Archief beschikt sinds 1 januari 2017 over een gouden certificaat voor beide locaties. Ook participeert het Noord-Hollands Archief samen met andere culturele instellingen in Haarlem in het initiatief Haarlem Plastic Vrij, dat de burgers in Haarlem bewust wil maken van plastic afval.

Samenvatting jaarrekening

	2016	2017
Bijdrage overheid	€ 5.091.877	€ 5.481.180
Overige opbrengsten	€ 890.376	€ 554.306
Totaal opbrengsten	**€ 5.982.254**	**€6.035.486**
Personeelskosten	€ 2.908.283	€ 2.959.140
Directe kosten	€ 365.005	€ 408.213
Indirecte kosten	€ 2.478.564	€ 2.397.328
Inleg bestemmingsreserve	€ 235.259	€ 324.660
Totaal kosten	**€ 5.987.111**	**€6.089.341**
Exploitatieresultaat	**- € 4.858**	**- € 53.855**

Jos Wienen bij de opening van de zomertentoonstelling ‘Komt dat zien! Kermis in de 19e eeuw’.

Noord-Hollands Archief
Postbus 3006
2001 DA Haarlem
(023) 5172700

Tentoonstelling 'Komt dat zien'

www.noord-hollandsarchief.nl
info@noord-hollandsarchief.nl
www.faceook.com/nhaarchief
www.twitter.com/nharchief
www.instagram.com/nharchief